GEMEENTERAAD ARNHEM

Amendement

Datum raadsvergadering:	11 november 2026
Nummer amendement:	**26A58**
Zaaknummer:	5262195
Status	**VERWORPEN**
Onderwerp:	Ontwerpbegroting 2027

Titel:

Rechtvaardige lokale lastenverdeling: gewone mensen minder laten betalen, vastgoedmagnaten meer

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen de volgende wijziging voor:

Om aan het voorgestelde raadsbesluit het volgende beslispunt toe te voegen:

6. Om in de Begroting 2027 en de Belastingverordeningen 2027 de volgende wijzigingen door te voeren:

a. Twee-derde deel van de afvalstoffenheffing te incorporeren in de OZB. De helft daarvan gaat naar de OZB niet-woningen (bestaande verhouding van 80%/20% tussen eigenaren en gebruikers), de andere helft naar de OZB-woningen;
b. Voor woningen het gebruikersdeel van de rioolheffing over te hevelen naar het eigenarendeel;
c. Voor niet-woningen het gebruikersdeel van de rioolheffing over te hevelen naar het eigenarendeel.

Toelichting:

Sinds begin jaren '80 zien we dat de arbeidsinkomensquote (AIQ) zich zodanig ontwikkelt dat een steeds groter deel van het nationaal inkomen naar de factor kapitaal gaat en een steeds kleiner deel naar de factor arbeid. Waar de verhouding begin jaren '80 nog grofweg 20/80 was, is de verhouding in 2024 31/69. Dit betekent dat huishoudens die primair hun inkomsten uit werk halen een steeds kleiner deel van het nationaal inkomen krijgen ten opzichte van huishoudens die primair hun inkomsten uit vermogen halen. Verder zien we in 2024 dat de marginale belastingdruk voor de hoogste inkomens vanaf +/- €80.000 afneemt, terwijl deze (fors) stijgt van +/- €20.000 tot de genoemde €80.000[1]. Ook blijkt uit onderzoek dat het besteedbaar inkomen van huishoudens in de afgelopen 40 jaar niet of nauwelijks is gestegen en (ver) achterblijft bij de groei van het BBP [2]. Tegelijkertijd is het inkomen van niet-financiële bedrijven de afgelopen 40 jaar bijna verdrievoudigd en worden de gemaakte winsten steeds minder vaak uitgekeerd en in de (lokale) economie geïnvesteerd. Concreter betekent dit dat de middengroepen in Nederland (specifieker: het 4^{e} t/m het 7^{e} percentiel) hun besteedbaar inkomen sinds 2000 hebben zien dalen, terwijl de hoogste inkomensgroepen (8^{e} t/m 10^{e} percentiel) hun besteedbaar inkomen juist toe hebben zien nemen. De Rabobank concludeert dan ook in het hierboven aangehaalde onderzoek: “De belangrijkste reden is echter dat de groei van het huishoudinkomen achterblijft bij de groei van de totale economie. Vooral het aandeel van de economie dat naar bedrijven gaat, is sterk toegenomen. Meer geld wordt opgepot bij bedrijven en zij zijn ook

winstgevender geworden. (…) Een dalend arbeidsinkomensaandeel en een stagnerend huishoudinkomen kunnen er uiteindelijk toe leiden dat de maatschappelijke onvrede steeds groter wordt omdat de ongelijkheid dan toeneemt en modale huishoudens maar weinig profiteren van de economische vooruitgang."

De groepen met lagere en midden inkomens kennen dus een relatief hoge belastingdruk [3] en geen of nauwelijks groei van hun besteedbaar inkomen, waarbij het meer dan aannemelijk is om te concluderen dat deze onevenredig toeneemt met de huidige begrotingsmaatregelen, waarbij een 3 persoonshuishouden (of meer) in een huurwoning de lokale lasten significant méér ziet stijgen dan huishoudens in een duurdere koopwoning en al helemaal eigenaren van niet-woningen. Oftewel: de door het college voorgestelde belastingverordening vraagt onevenredig veel van huishoudens en dan met name huishoudens uit de lagere inkomensgroep, zeker ten opzichte van eigenaren niet-woningen. Dit is iets dat al jarenlang aan de gang is. Ter illustratie: in de Begroting 2026 stegen de lokale lasten van een huishouden in een huurwoning met 18% of 19% (afhankelijk van de WOZ-waarde), de lokale lasten van een huishouden in een koopwoning tussen de 9% en de 12% (afhankelijk van de WOZ-waarde, waarbij huishoudens in een relatief goedkopere koopwoning méér gaan betalen dan huishoudens in een duurdere woning). Daarentegen zien eigenaren niet-woningen hun lokale lasten toenemen met 5%. Ook deze Begroting 2027 vervolgt op hetzelfde pad: gezinnen in een huurwoning zien hun lokale lasten met ruim 11% stijgen, terwijl dit voor vastgoedeigenaren niet-woningen beperkt blijft tot zo'n 4%. Daarmee werkt de door het college voorgestelde begroting de facto degressief en denivellerend, iets dat gezien de hierboven geschetste ontwikkelingen met betrekking tot de AIQ en marginale belastingdruk als onevenredig moet worden gezien. Het resultaat van deze ontwikkeling zal zijn dat huurders in 2030 liefst 78% meer aan lokale woonlasten zijn gaan betalen dan dat in 2022 het geval was. Dit is een enorme aanslag op de betaalbaarheid van vele gewone, hardwerkende mensen die de ruggengraat van onze stad vormen.

Voorts is het zo dat het heel wel mogelijk is om de lokale lastendruk zodanig in te richten dat mensen met een lager inkomen (bijvoorbeeld mensen zonder eigen woning) er substantieel op vooruit gaan en mensen met een hoger inkomen (bijvoorbeeld mensen met een eigen woning van >€600.000) iets meer gaan betalen aan lokale lasten. Een vergelijkbare gemeente als Nijmegen laat zien dat dit kan. Ook laat een vergelijkbare gemeente als Nijmegen zien dat het heel wel mogelijk is om te werken met een hoger tarief OZB niet-woningen (0,9099 t.o.v. 1,0178). Daar is de OZB niet-woningen in korte tijd meer dan verdubbeld. Dit betekent dus een verschuiving van de lastendruk naar vastgoedeigenaren t.o.v. (armere) huishoudens, hetgeen een rechtvaardige en evenredige lokale reactie betekent op de eerder geschetste ontwikkelingen binnen de AIQ, marginale belastingdruk en ontwikkelingen in het besteedbaar inkomen.

Uit de doorrekening van de door de SP voorgestelde belastingmaatregelen blijkt dat huishoudens met een koopwoning tot en met een WOZ-waarde van om en nabij €600.000 er op vooruitgaan, huishoudens met een woning van >€1.000.000 gaan meer betalen. Huishoudens in een huurwoning gaan er in alle gevallen fors op vooruit. Huurders van niet-woningen gaan er ook in alle gevallen op vooruit. Het zijn de vastgoedeigenaren niet-woningen die meer gaan betalen, waarbij ook hier geldt dat hoe hoger de WOZ-waarde, hoe meer dit oploopt. De in dit amendement voorgestelde

maatregelen kennen dan ook een uitwerking waarbij de lastendruk evenredig meestijgt met de (kapitaal)kracht.

[1] Zie o.a. brief van Staatssecretaris Financiën aan de kamer uit 2024: Wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten (Belastingplan 2024)
[2] https://www.rabobank.nl/kennis/d011308097-besteedbaar-inkomen-van-huishoudens-staat-al-bijna-veertig-jaar-vrijwel-stil
[3] https://www.rtl.nl/economie/artikel/5297479/rijkste-1-procent-nederlanders-betaalt-minder-belasting-dan-rest

Indieners:

Noud Roelen – SP
Gerrie Elfrink – SP